

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

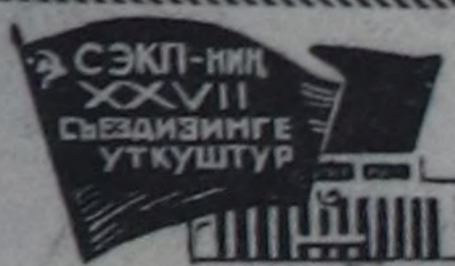
СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Соединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 44 (13044)

1986 чылдың февраль 21, пяница

1925 чылда

Өртөз 3 көпөк.

ШАЛЫПЧЫ КУШ-АЖЫЛЫВЫСТЫ-ПАРТИЯНЫҢ СЪЕЗДИНГЕ

ХҮЛЭЭНГЕНИН-БҮЯП-ЛА КҮҮСЕДИР

1985 чылдың база он бирги беш чылдың планын оналдарын кууседир дээш, СЭКП-ниң XXVII съездинге куш-ажылчы чедишкенин ужуражы дээш Тываның ажилчы чоннары шалыпчы ажилда тунелде, Бүгү-айнепелдин социализм чарымын тилекчи болуп үнгөш, СЭКП ТН-ның, ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң, ВЦСПС-тиң болгаш ВЛКСМ ТН-ның шилчир Кызыл тугу-биле шайнаган. Бедик шайналга сорук кирген республиканың ажилчы чоннары он ийги беш чылдың планын оналдарын кууседир дээш чарышты калбарып, чурттуң социал-экономика хөгжүлгезин дүргөдир херекке боттарың салышкыны кирири-биле 1986 чылда социалист хулуулгелерин алган. Республиканың, чамдык районнарның, куш-ажылчы коллективтерин хулуулгелерин солунга парлаан.

1986 чылда үлөтүрүнүң ажил-ишчилери куш-ажылдың бугуручүлүгүн пландан ажыр 1 туу бедидерин, продукцияның бот-үнезин планнаттыганын 0,5 туу чингедирин, үлөтүрүн продукциянын пландан ажыр 1,6 миллион рубльге бугуруп үндүрүн болгаш сайгарарын хулуулгелер. Дар-дугу, дарааныңга мылгалары бүдүрерин, хөмүр-даш изып тыварынын, чыгыш база электр энергиянын ажилда үндүрерин ийи айнык планнарын СЭКП-ниң XXVII съездинин амыттыр хунгиче чедир кууседирин аазан.

Капитал тудугуң амыттың, шынарын бедидерин, ту-дугу бугурулгезин эргелеп башкаарын база организастаарын экиндерин хулуулгелер айткан, мылаңгы бригада көрүзүн неперелерин тургаш, тудуг-монтаж ажилдарының бугуручүлүгүн бедидер, бот-үнезин чингедир соруга салдыган.

Недээниң ишчилери бө чылын 31 муң тонна тарааны, 8 муң тонна картофель, 6,1 муң тонна нөгээлери, 25,6 муң тонна ээти, 32 муң тонна сүтү, 1305 тонна (арыг үнери биле) дүтү, 41 миллион чууганы күнүгө садарын хулуулгелер.

Транспорттун, харылзаның, садыгың, нитиниң ченимилге черлериниң, чонун амыдырал хандырылганын, улус өөредилгезиниң, медицина албан черлериниң ажил-ишчилери база бедиткен социалист хулуулгелерин алган.

Тываның ажилчы чоннарының 1986 чылда алган хулуулгелерин салдыган сорулгалар улуг, ону кууседир болурунуң бугу аргалары болгаш кулазырлары бар. Партия, совет, профсоюз, комсомол, ажил-агый органдарының амыг үеде кол сорулганы болза куш-ажылчы коллективтерин, кижи бугурунуң кууженишкенин хулуулгелерин кууседиринче мөөнөзү, куш-ажылдың сагыла-чуруму быыгылаар, организасты чоруту экиндер, куш-ажылдың бугуручүлүгүн бедидер, чарышты дээштик организастаарын сайыраңгайлар ужурул. Ылаңгы кижи факторун идепкейлидери эң-не чууга айттыр болур. Хулуулгелерин кууседир кижи бугурунуң ак сепкилдиг, бугуручүлүг ажилдарындан хазаржы дээрлин билген турары, эки ажилда тууду-на амыдырал улам экиндерин бугу улус билген турары чууга. Ылангаш кижи бугуру алган хулуулгезин бедик харысап-галыны-биле кууседир дээш ажилдарын чедип алыр. Коллектив бугурунуң, кижи бугурунуң социалист хулуулгелерин чарыштыр бижиш өскү черлерге азар, оң кууселдизин чарыштың негелдизин эзугаар чогуур үезинде үндүр, тилекчилерин шайнап-монтаж, куш-ажылчы маргылааның түн-нелдерин ажил-ишчилерге дыңнадыр, көргүзүр самбырларынга, хана солуннарга, агитхулуустарга бижир, оң-биле чергелештир чарышты организастап турарына бар четпестерин илередир болгаш ону чайладырын хемчеглерин алыр.

Республиканың мурунча коллективтерин ажилының дуржулгазындан алгаш көөргө, кайда-ла партия, профсоюз, комсомол организастаары, удуруччулар чарышты организастаарының дээштик хемчеглерин ап, хулуулгелер кууселдизин хынап турар болду, ында планын оналдар чедишкенин куусеттинип турар. Оларга Бүгү-айнепелдин социалист чарымын тилекчилери Монгун-Тайга район, «Нөк-Тей» совхоз, Бүгү-россияның чарымынга шылгаан Барым-Хемчик район, Ак-Довурак хоорай, ССРЗ-ниң 60 чылы аттыг совхоз, Кызылдың куш фабрикасы болгаш республиканың чарымынга бирги черин алган коллективтер хамаарың. Чарыштың тилекчилериниң болгаш республика чемпионы-арың дуржулгазын өөренир, ону ажил-ишке чагадыңчы эзу-биле ажилгаар хемчеглерин СЭКП Кызыл хоорому, районнар, партиянар, партия эге организастаары алыры чууга, хулуулгелерин чедишкенин кууседиринге, кулазыр-ларын илередиринге, ажил-ишти экиндеринге ол дуулаар.

Он бирги беш чылда болгаш 1985 чылда чамдын бугурул-ге, туудуг, садыг, амыдырал хандырылганы коллективтериниң, совхозтарның, партия, профсоюз, комсомол организастаары, удуруччулар алган хулуулгелерин кууседиринге дээштик хемчеглерин албаан, чарышты кошкан организастаан. Оң түнчелинде эртен беш чылда 20 миллион рубль-дин үлөтүр продукцияны чедир бердимизин, туудугулар 140 муң дөрбелчин метр чурттага шөлүн ажилгалга кирибээн, төс район мал ажилының продукцияның кол хевирлерин сазарының планнарын куусеттинип болгай.

СЭКП ТН-ның апрель (1985 ч.) Пленумунун шимтирлеринге дүүшүр СЭКП Кызыл хоорому, районнар, партиянар совет, профсоюз, комсомол, ажил-агый органдарының удуруччуларын даандыган ажил-хөзү дээш негелдени күштелдирер, куш-ажылчы коллектив бугурунче бедик ажил-ишчи байдалды тургузар, куш-ажылдың сагыла-чуруму быыгылаар, организасты чоруту экиндер, социалист хулуулгелерин кууселдизин организастаар хемчеглерин алыр ужурул. Ол ылаңаш социалист чарышты дээштик организастаарың, оң массалыг, хөйге-якың, түнчелдериниң дең-нестирингелгил, амыттыр дуржулгазын каталтаарының арганын дугайында ленинниң принциптерин кууседиринче ки-чээниг сайыр херек.

1986 чылдың социалист хулуулгелерин долдур болгаш ажыр кууседиринче ажилчы чоннарың куужун мобилизастаары — амыг үеде эң чууга соруга.

АЛДАН-МААДЫРНЫҢ ХОЙЖУЛАРЫНДА

Сүт-Хөл районда «Алдан-Маадыр» совхозун Ак-Даш салбырын малчыны институту малчур кыш ажы-рар дээш кыштагылашкыны организастыг чорудуп турар. Хөвү-Бажында, Арыскада болган Оваалы-Сайыр-Ак-сыда кыштагылашкыны малчы-наркы колданылган хой оолданышкы бө хүнерде тү-дүктүз. Хойжу бүрүзү ма-дың чыт талун менди камга-лап, доруктуруп өстүрер, чыг-мо-дда баш чаш төл хоратас дээш кыламык ажилдап турар.

Сергей Дуя-оолович Мон-гун он ийги беш чылдың берги чымыла төрүрү 100 хойдан 90 хураганын менди камгалап, доруктуруп өстүрер, бир хойдан 1,6 килограмм дүтү кыргып алыр социалист хулуулгелерин. Ам оон ка-дарын хойжун чартык кезин оолданып. Малчының кол-нында нитизин-биле 396 тө-рүр хой бар. Хүнде-ле 7-8 хой төрүр. Хой оолданышкы түдүктү берген-биле малчы-га 3 сакманың дуулажып че-дип келген. Хойларга болгаш чаш хураганнарга бээр мал-чечерин кыштага дүжүртү-ген. Хойларын болгаш чаш ху-раганнарын чечериниң ра-ионун хойжу өг-бүдө шыа са-гып турар.

Арыскада кыштап турар хойжу Алдан-оол Монгун тө-рүр 231 хойду кадарып тур-рар. Малчының колданында 101 оолданышкы адалталла турар. 240 төрүн хойжун ху-раганнарын оңа-менди камга-лап алган. 1 тонна чарбаны, 1 тонна сүлүн чокта чаа дү-жүрер. Чаа хураганнарга чыгып сүт-биле сүттарын ор-ганизастаан. Партияның XXVII съездинин чымыла хойжу бугу-даның хойжуну Сөкөн-оол Оларын социалист ча-рышты кыргып. Чарыштың экин ажар, чаш төдү бүрү камгалап алыр, кыштагыла-шкыны хуу эртерер дээш ол кыламык ажилдап турар.

Назым Монгунуң калдар-ган хою 398. Олар шүтүр тө-рүр хойлар. Малчының ка-дарып келген. Хойларга болгаш чаш хураганнарга бээр мал-чечерин кыштага дүжүртү-ген. Хойларын болгаш чаш ху-раганнарын чечериниң ра-ионун хойжу өг-бүдө шыа са-гып турар.

Автомобиль моторларын септээр участокка киреривис-ке, дээшкелде азып-даа каан, тускай стодарда салып-даа каан моторлар хой болду. Бо участокта 5 моторист ажил-дап турар. Олар январь айда 30 мотор септээр планын 32 кылдыр куусеткен. Ийи айлар-ның планын СЭКП-ниң XXVII съездинин амыттыр хуну — февраль 25-ке чедир ботта-дыр сорулганы кууседиринге септешкелер бугурулган. Виктор Незванкин, Петр Бай-калов ылаңаш дуржулгалы мотористтер ажилдап тура-ры шалыкын, септелгенин шынары эки.

Бо чылдың планы эртек чылдазындан өскөс. Ылаң-гаш бар арга-урлазырлары-нышты шугуруп, куш-ажыл-дың бугуручүлүгү бедидер бис-деп, В. Незванкин эш-ө-рүнүн өмүзүннелде чууга-ла-ды.

Оң ол чуугаыңа дизель-диг тракторлар моторларын септешкени Отмуш Маады

ларган хойларын куш-ден-гелди шырап кыш ажил ту-рар. Совхозтун мурунчы хой-журу Намзын Маңайооч Монгунуң хойжун оолданыш-кыны база адалталла турар. Төрүн 309 хойну 5-и кыс-тың. Чаа хураганнарын азы-рап өстүрерге малчының эртек чылын он класс доос-каа уруу Уран дуулажып, сакманы хулуулгезин ак сеп-килдиг кууседир турар.

Ак-Даш салбырын уду-руччулар, специалистери хой оолданышкының үезинде мал-чынарга дуржулгалык ажил-иштин сорулгаларына таа-рыштыр тускай орбита мо-дууларды доктаамал ажил-дап башкарылгалыг компе-кти тургузарынын база бло-гу болур. Станцияла башка-рылганы боттадыр ажил-дарын, оон иштинде система-ларын болгаш эртем аппара-туралыг ажилын амыг үе-дин электронук саналга те-хниказын үндүлгүз, авто-матизастаан. Энергия ханды-рылганын күчүзү улгатыр-

О. НАМАСА.

КУШ-АЖЫЛЧЫ СОРУК-БИЛЕ

Тыва АССР-ниң Агроулетпур комитетинин Бий-Хем-де районнар аразыла «Сель-хозтехника» каттыжышкыны-ны машина-трактор мастер-скалында чедер бээривиске ажил-иш кижи түдүк хайык-кан тур.

МТМ-ниң кымып турар ажилдары кызы-бүрү: бүгү республикадан бээр эйек тур-рар «ГАЗ-53», «ЗИЛ-130» маркаларды автомобильдер-ини, дизельдиг тракторларын моторларын болгаш Бий-Хем районнуң ажил-агыйларын колданышкыны септээр.

Автомобиль моторларын септээр участокка киреривис-ке, дээшкелде азып-даа каан, тускай стодарда салып-даа каан моторлар хой болду. Бо участокта 5 моторист ажил-дап турар. Олар январь айда 30 мотор септээр планын 32 кылдыр куусеткен. Ийи айлар-ның планын СЭКП-ниң XXVII съездинин амыттыр хуну — февраль 25-ке чедир ботта-дыр сорулганы кууседиринге септешкелер бугурулган. Виктор Незванкин, Петр Бай-калов ылаңаш дуржулгалы мотористтер ажилдап тура-ры шалыкын, септелгенин шынары эки.

Бо чылдың планы эртек чылдазындан өскөс. Ылаң-гаш бар арга-урлазырлары-нышты шугуруп, куш-ажыл-дың бугуручүлүгү бедидер бис-деп, В. Незванкин эш-ө-рүнүн өмүзүннелде чууга-ла-ды.

Оң ол чуугаыңа дизель-диг тракторлар моторларын септешкени Отмуш Маады

таарыштырмал олур. Анык-да болза шыгымыз аттыг кестүр электрослесарийн адын Виктор Белянчиков дээр. Ол бодунуң дагдыкчыны, бо мергелгелге эртек чылдың агит-густ айдан бээр өөредип кел-

ген башкы Иван Золотухин-биле кады ажилдап турар. Харысап-галыг ажилда Виктор-нуң чоорту чалгыны кел чыда-ры МТМ-ниң келер үези бугу-редиг ажилын колдарже чоорту шилчип бар чыдар ден бодалды тынчылдыр.

Комбайн септээр участокта колдуула ажил-агыйлардан келген механикаторлар ажил-дап турар болду. Септелде-рин комбайн бар. Эртек айда 10 комбайнны агар септелге-

ни кылган. Ылаң эзугаар ийи айда 10 комбайнны капитал септелгезин кылыр тургун, мылаңда-да ажил-агыйлардан комбайнны чүгө агар сеп-телгезин кылырлары-биле чо-рду турар.

МТМ-ниң өскө-даа участо-тарын эртек кезин, септелгенин байдалы-биле танышкан бис. Нитизин-биле тизнээрге, ма-шина-трактор мастерскалының коллектив он ийги беш чыл-дың баштайгы чымыла боду-

рун мурунда салдыган со-рулгаларын багай эвес куусе-дин эгелер берген деп болур чоорду. Он ажилдың көргүзү-лери-да, ужурашкан кижиле-риниң куш-ажылчы соругу-даа балдыр.

ЧУРУКТАРДА: МТМ-ниң комбайн моторларын септээр участокта; анык электрослесарь В. Белянчиков; токарь Р. Увалова.

В. СМАГИН-биле харылажып, бо айттырларын канчар шимтирлер турарын сонур-гаан мен, «Тыва сельхоз-машини» транспорту-биле ту-дуг материалдарын Дус-Даже чоорудушкан, автобусту септээр дүргөдир бис деп, ха-рымын ол берген.

Уурайың коллектив моон мурунда Чалааңаңа көжүп кез ажилдаар кижид тур-ган болза, ам нэадыңың В. Долгакан эгелеш тус-чериң чурттактарыңдыг чыг-лыңаң. Кадарлар айттыр ам дээривис дүргөс үндүрүш турар. Бир тээ ажилчылар өг-бүдө-биле уурайың сууржу-даныңа доктаамал чурттан шыналас болганда, эң чок Наз-Суур суурга оларга чурттага бажынарын туду-рулгезин.

Ол бажынарын база-ла П. Потехиниң брига-

дазы, ажилчы сууржушкы кылыр ажилдарын төдүрү-кеш, тудур.

Уурайың улуг эвес — 14 кижиге составтыг коллектив бижит найыралдыг, чаа соруга-ларын кууседир шылазынга бугурулган. Ында ажилдап турарларда бугурулгезин Кы-зыл-оол Монгун, экскаватор-щик Андрей Сарыглар шымак, дуржулгазы байлак, оналгаш ажилыңа бердиге кижилер эвээн эвес.

Дус-Даж уурайың келер үези улуг, Оң сайыралы чаа эгелер турар. Амдагыш эгелер, оң байдал долдуу-биле ажилдарын чедип алыр дээр, организастыг, шымак ажилдары чууга. Чарыт-галыг бажынарын бө ажилда чамаскы чөстөстөр бар дээрин көргүзү турар-дыр.

Н. КУУЛАР.

Национально-крестьянская

НАЙЫРАЛДЫГ УЖУРАЖЫШКЫШ

СЭКП ТН-ның Чингиче се-кретары М. С. Горбачев ССРЗ-де албанн найырал-дыг аяң-чоруун кылып келген ПКАП ТН-ның Политбюро ке-жигүрү, ПУР-нуу Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы З. Мессер-биле февраль 19-та ужу-рашкан.

ПКАП ТН-ның Бирги секре-тары, ПУР-нуң Күрүнө Чөвү-лелиниң Даргазы В. Ярузель-скийниң ажилга чедишкени-нерлиг болурунга чыгып ку-зашкынын М. С. Горбачев-ка З. Мессер дамыткан. Бо-дунуң эвезинде М. С. Горба-чев В. Ярузельскийге, пол-шын удурутулга Польшага соци-ализмни бижылаарынын оруу-га улам бурунгаар шимчээ-кини күзүүн. Совет болгаш Польша удурутарын үндүр-гөргө-ажыктарында дүгүтүп ту-рар ПКАП-биле бугу талазын харылзалаарын ханылаарын-

не болгаш бижылаарынче СЭКП-ниң чүткүлдүгү ол дем-делгез.

Совет-Польша кады ажил-дажыгыңа калбарып база чаа кевирлер-биле байлактыл ту-рарын бесада үезинде дем-делгез. Совет болгаш Польша удурут кол эрге-ажыктарына дүгүтүп турар. Ийи чурттуг, лияткан-биле социалист дем-кратизмниң экономикаын кес-келдизин дүргөдир органы берип турар ЭДЧ кевирлерин чурттарын эртем-техника-дизингизиниң комплекс-тиг программалыг боттадыр чорудар талазы-биле ажилды улам-на дүргө чорударын эрге-ажык чутулазын оналда-п демделгез.

Делегей айттырларын кө-рүп турар үеде, СЭКП ТН-ның Чингиче секретарының бө чыг-дың январь 15-те кылган Ме-делгелдинде Ч е р е к э-ро-лук чексепти амыг күс

чылаң төнчүзүңе чедир узу-ту-каарының программанын до-лу-зу-биле дегин турарын пол-шын таладан өлөрткөн. Ядро-дуг айылды баш уду-ру-лайыр, Европада болгаш бугу-дөргөй-дээ тайбын бы-гыллар талазы-биле со-циализмниң өскө чурттары-биле, тайбынга ылаңаштыг бугу-дуг күштер-биле дегин кады хандып турган, күженишкени-нерин улам улгатырарынче ийи талазын шимтирлерин са-залал демделгез.

Бесада чуректин ханымын болгаш чуталашкан бугу-ай-тырлар талазы-биле бот-бот-тары билириниң байдалынга эртек, Совет болгаш Польша удурутарын аразында бугу-та-лазын кады ажилдажытканы, амыг думалыгың найыралды бижылаарынче найымын чөк чүткүлдүгү ол ужуражыш-кың балдыр.

(СЭТА).

ЧЕР ЧООГУНУҢ ОРБИТАЗЫНДА-«ТАЙБЫҢ» ЭРТЕМ СТАНЦИЯЗЫ СЭТА-НЫҢ ДЫННАДЫ

Космос делегени шимчээ-риниң программанын эзугаар Совет Эвилелинде 1986 чыл-дың февраль 20-де орбитаның «Тайбын» эртем станциязын салып үндүргөн.

«Тайбын» станция кочту-чурунун ады кезектерлиг чаа туттунушкун системаны-биле хандырткан болгаш эр-темиң база улус ажил-агый-нын сорулгаларына таа-рыштыр тускай орбита мо-дууларды доктаамал ажил-дап башкарылгалыг компе-кти тургузарынын база бло-гу болур. Станцияла башка-рылганы боттадыр ажил-дарын, оон иштинде система-ларын болгаш эртем аппара-туралыг ажилын амыг үе-дин электронук саналга те-хниказын үндүлгүз, авто-матизастаан. Энергия ханды-рылганын күчүзү улгатыр-

ган, космонавтарын ажил-дарына болгаш дыштаны-рынга он таарымалыг бай-даларын хандырган, чаа де-риг-херекселерин тургускан.

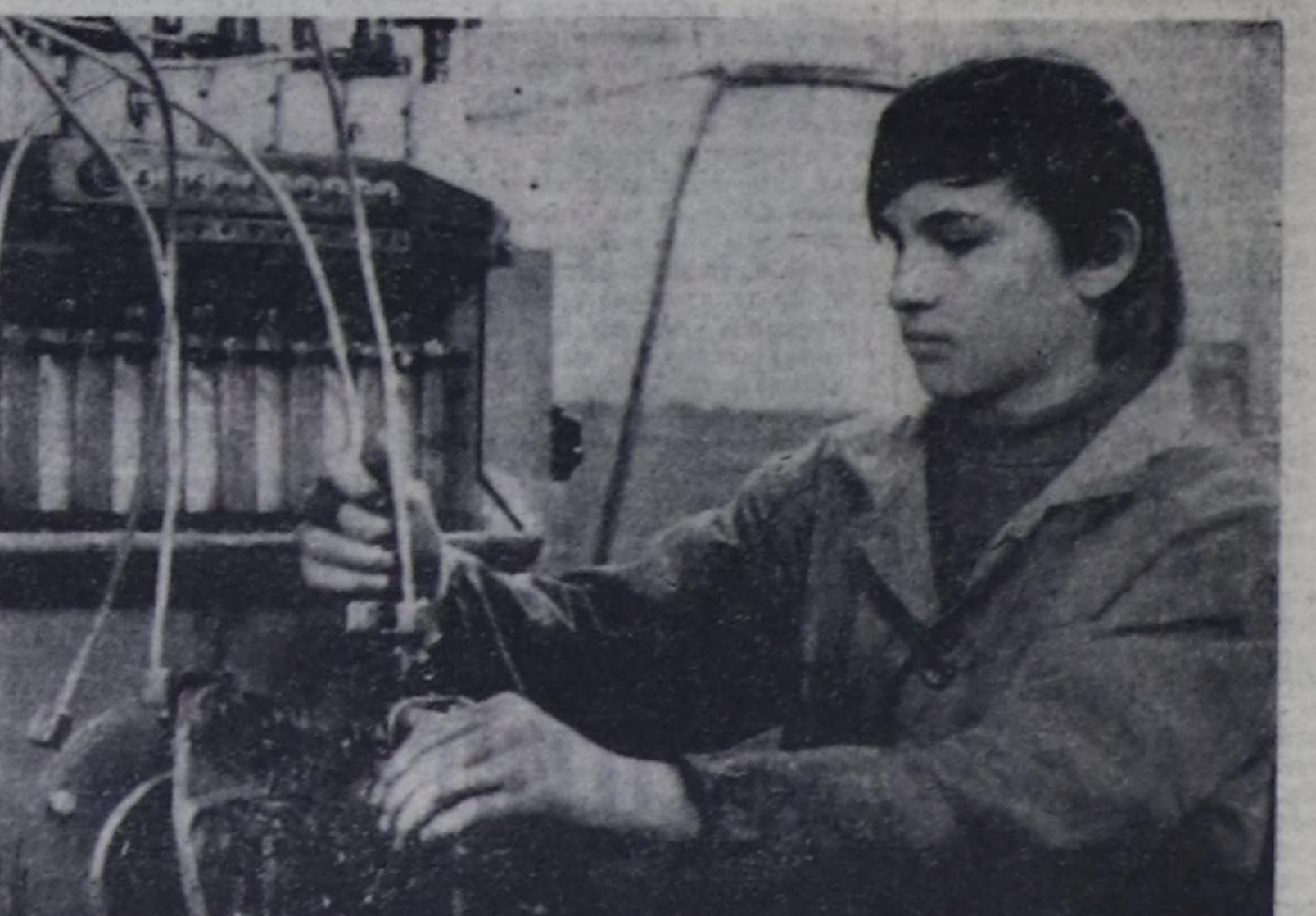
«Тайбын» станцияны ужу-душкунуң баштайгы үе-ча-зында шимчээкиниң авто-маттыг болгаш башкарыл-галы-даа байдалдарында оон конструкцияны азементи-лерин, иштинде системаларын болгаш аппаратураң ажи-лын шенээр планназы. Оон-биле чергелештир спутник-трансляторларын дуула-биле станцияны ужудушкуну башкаарын сайыралып шен-ээр. Оон соонда эртем аппа-ратуразы-биле септелгезин тус-кай модуларын база блоку-чедирерин көрүп турар.

Амыг үеде чер чоогунуң кос-мос делегенине орбитаның ийи совет — «Тайбын» бол-гаш «Салют-7» станциялары

ажылдап чоруп турар. Теле-метрлг демчээкиниң туду-рулгелерин эзугаар алырга, ол ийи станцияны иштинде системалар-ногумчалыг ажил-дап турар.

Совет Эвилелиниң девиаскы-риде болгаш ССРЗ-ниң Эр-темиң аламынның эртем-техника сундолоорула тур-густуңа хайгаарал станция-ларының дуула-биле Москва чоогунда ужудушкуну башка-рар төптөн «Тайбын» болгаш «Салют-7» станциялары ужудушкуну башкаар бол-гаш олардан келген медээлер-ин сайырын ажилдаар.

Совет Эвилелиниң Комму-нист партиясының XXVII съездинге алдар кылдыр ор-битаның «Тайбын» станциязын салып үндүргөн чорук космос делегенини шимчээкиниң чаа базым болуп турар.

ЧААРТЫЛГАНЫҢ ЭГЕ БАЗЫМНАРЫ

Эртинелиг Дус-Дажың му-рун-чон талазында чаттылган Көндөй хоуу-биле туттуп ол-у-рарга, үр-даа болбайт орук дажы үнүп эгелээр. Дус казар уурайже апар чыдары ол. Баштай бичи ажилын суур-жугаш көстүп келер. Оон ырак эвесте уурайың боду, Экска-ваторщик Андрей Сарыглар Бай-Хаактың «Сельхозмашин-а-да» келген «КамАЗ» биле «ЗИЛ-130» деп машиналарже дусту чүдүрүп турган черинге таварышкан бис. Чолаачылар Н. Журакин болгаш В. Бука-тов олар дус сөөртүп, айда ийи-үш чедир беттерин кылыш турарын чуугаалаан.

1984 чылдың декабрыда ма-на чораманы-биле денгээрге, эдээш өскөргөдир бар болду. Ылаңаш чыгыш экскаватор бар түв, ам ийи апарган. Бирээш кылың ажилдаас, Чыгыс үе-де, дус уурайың калбарып эгелээр ажилдаар. Ажилчы

сууржугашта барык ажилла-га кирер чеккен ийи аал чурт-таар бажының туудуң база өскөргө мен.

Бо бүгү уурайың чарыт-галыңың эгелерин. Партияның XX област конференциязынын материалдарында республика-ның хөгжүлгезин дүргөдириниң сорулгаларының аразында Дус-Дажың дус тымын чыл-да 30 муң тонна чедер азы амыг денсипленен үш катал көүдээр деп айткан.

Бо сорулганы кууседир-биле уурайың чарытгалыңын төлөвиле, ону 1988 чылга че-дир боттадырарын планнаан. Дус-Даж уурайың ырак-улак черде турар болганда, хамык-тын мурунда, мыла ажил-чынарын ажилдаар, чурт-таар байдалдарын экиндер эргежок чууга. Дериг-херек-селер, машина-механизмдер дус тымын үш катал улга-тырарына чедир күчүлүг, ык-

чалажок амыг үеде долу ажилдаптыр турар. Со-рулга болза, ажилын сууржу-галы алдым, беш машина кирер гарыжы, столовая биле чолалылар, чурттар бажы-ны, чуртталга бажынарын ту-дары болур. «Кам-Хем» хөмү-р-лаш разрезиниң удурутулга туудугу бригаданы бөдү, ажилдаары-биле бээр эртек чылда-ла чоруткан. Устуна айтканымыс чаа бажын олар-ның кылган ажилы-дыр. Бис уурайга көп турувуста брига-дыр П. Потехиниң амыг ту-дугулар туудуг материалла-рын эйек азып дээр, разрезче чоруткан болдулар. Ылаңаш-даа автотранспорт чогуула 4 туудуг Кызылда, а бригадыр Дус-Дажың ажил чок олуруп турган. Өскө чептес чүл — туудугуларга оола-ла чүгээр деп болур ажилдаар байдал-дарың тургустууларында,

Ижер сүт безин чүгөс чөм кы-дыртың өйлежип турар, а зу-нар-бажың изилдеринге, деп чуртуңа чедиптес. Уурайың автобусту шагда-ла үрелген, ам разрезче септелгезе турар, ар-тыг калган чыгыш чык машин-ныш шүтүп ажилдарын кы-дыртыңа четтикес. Чогуу дус-чулар (танымылаан өскө) Чаа-Суур, Торгалыг суурларда чурттан турар болган. Бээр казар, дээр чылаара албан машинага олар. Дизель хөдө-ладиркылыг станцияны элек-триг база Чаа-Суурда турган турар ол чоруй баарга сууржугаш карангылы бээр, а мыла ажилда турар ту-дугуларга ол чөдө камча-даа дараышпас.

